

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.09.1968, sp. zn. 6 Cz 58/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.58.1968.1

Číslo: 30/1969

Právní věta: Třiletá promlčecí doba k uplatnění nároku na náhradu škody podle § 13 zák. č. 150/1961 Sb., která skončila vzhledem k § 29 zák. č. 30/1965 Sb. dnem 30. 4. 1966, byla dotčena ustanovením § 278 odst. 2 zák. práce jen v tom, že jejím uplynutím došlo k zániku - nikoli promlčení - nároku.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.09.1968

Spisová značka: 6 Cz 58/68

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Promlčení

Předpisy: 150/1961 Sb. § 13 40/1964 Sb. § 112 30/1965 Sb. § 29 65/1965 Sb. § 278

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30

Třiletá promlčecí doba k uplatnění nároku na náhradu škody podle § 13 zák. č. 150/1961 Sb., která skončila vzhledem k § 29 zák. č. 30/1965 Sb. dnem 30. 4. 1966, byla dotčena ustanovením § 278 odst. 2 zák. práce jen v tom, že jejím uplynutím došlo k zániku - nikoli promlčení - nároku.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. 9. 1968, [6 Cz 58/68](#).)

Žalobou z 1. 10. 1966 se domáhala žalobkyně odškodnění úrazu, který utrpěla jako řidička při jízdě s autem žalovaného 27. 3. 1964. Požadovala náhradu za bolest, za ztížení společenského uplatnění a za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti. tj. do 28. 3. 1965; 20. 10. 1966 rozšířila žalobu ještě o náhradu za ztrátu na výdělku za dobu od 29. 3. 1965 do budoucna ve výši 300 Kčs. měsíčně.

Obvodní soud pro Prahu 5 zastavil usnesením z 13. 12. 1966 řízení a postoupil věc závodnímu výboru ROH n. p. L. v P. 7 k provedení rozhodčího řízení.

Rozhodčí orgán zamítl návrh rozhodnutím z 13. 4. 1967, a to na základě námítky promlčení uplatnění žalovaným.

Po námitkách žalobkyně jednal ve věci obvodní soud pro Prahu 7, který zamítl žalobu v celém rozsahu rozsudkem z 15. 6. 1967. Podle názoru obvodního soudu byl nárok žalobkyně na náhradu škody promlčen, neboť se jí nepodařilo prokázat, že jej uplatnila u rozhodčího orgánu v červnu 1965. I kdyby však nárok uplatnila včas u rozhodčího orgánu, nepokračovala řádně v řízení, když uplatnila nárok u soudu až v říjnu 1966 (§ 12 vyhl. č. 184/1959 Ú. l. a § 16 vyhl. č. 82/1965 Sb.). Lhůta k uplatnění nároku žalobkyně u rozhodčího orgánu nebo u soudu skončila 30. 4. 1966 (§ 13, 15 odst. 2 zák. č. 150/1961 Sb. a § 29 zák. č. 30/1965 Sb.).

Městský soud v Praze zrušil k odvolání žalobkyně rozsudek soudu prvního stupně usnesením z 22. 11. 1967 a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Podle názoru odvolacího soudu není nárok žalobkyně na náhradu škody promlčen. Žalovaný zamítl sice žádost žalobkyně o odškodnění pracovního úrazu z 20. 4. 1965 dne 5. 7. 1965, nemůže však doložit, že o tom písemně vyrozuměl žalobkyni. Žalobkyně splnila uplatněním nároku na náhradu škody povinnost uloženou jí ustanovením § 15 odst. 1 zák. č. 150/1961 Sb. a obdobně i ustanovením § 16 zák. č. 30/1965 Sb. Naproti tomu žalovaný jí nesdělil do 15. případně 30 dnů, negativní stanovisko k její žádosti a nepoučil ji, aby podala návrh na zahájení rozhodčího řízení, popř. řízení u soudu. Nelze proto žalobkyni vytýkat, že v roce 1965 nepokračovala v řízení, jak stanovil § 112 o. z., který v té době platil podpůrně vedle zák. č. 30/1965 Sb. Od 1. 1. 1966 pak, kdy nabyl účinnosti zákoník práce, nelze již pro pracovněprávní vztahy používat podpůrné ustanovení občanského zákoníku o promlčení, protože zákoník práce nahradil promlčení prekluzí, a to i pokud jde o lhůty běžící v den účinnosti zákoníku práce (§ 278 odst. 2 zák. práce i. f.). Z hlediska prekluze ztrácí význam otázka řádného pokračování v řízení, neboť postačí, když nárok byl ve lhůtě uplatněn; z toho důvodu není možno považovat nárok žalobkyně za promlčený, popř. prekludovaný.

Nejvyšší soud rozhodl o stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením Městského soudu v Praze porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Podle § 278 odst. 2 zák. práce se posuzují promlčecí doby, které počaly běžet před 1. 1. 1966, podle dosavadních předpisů s tím, že stanoví-li tento zákoník k uplatnění nároku lhůtu kratší než dosavadní předpisy, končí lhůta nejpozději dnem 31. 12. 1966, s výjimkou lhůty k uplatnění neplatnosti rozvázání pracovního poměru, která skončí nejpozději 31. 3. 1966. Po uplynutí těchto lhůt dochází k zániku nároků. Účinky prekluze, zavedené obecně v pracovních vztazích zákoníkem práce, se tedy podle tohoto přechodného ustanovení neprojeví již při běhu promlčecí doby, ale teprve po jejím uplynutí tím, že dojde k zániku nároku a nikoli jen k jeho promlčení. Dokud promlčecí doby běží, je nutno posuzovat je podle dosavadních předpisů, zejména tedy i podle občanského zákoníku, který upravuje obecně promlčení. V tom je smysl tohoto ustanovení o přechodu promlčení v prekluzi.

V této věci utrpěla žalobkyně úraz dne 27. 3. 1964. Tříletá promlčecí doba k uplatnění nároku na náhradu škody podle § 13 zák. č. 150/1961 Sb. skončila podle § 29 zák. č. 30/1965 Sb. dnem 30. 4. 1966 a nebyla ustanovením § 278 odst. 2 zák. práce dotčena. To znamená, že Městský soud v Praze měl zkoumat, zda žalobkyně uplatnila do tohoto dne nároky na náhradu škody z pracovního úrazu, a to ať již u rozhodčího orgánu nebo u soudu, a zda v řízení řádně pokračovala.

I když žalobkyně uplatnila nárok na náhradu škody z pracovního úrazu podle § 15 zák. č. 150/1961 Sb. u žalovaného, nešlo o uplatnění práva ve smyslu § 97 o. z. z roku 1950, popř. § 112 o. z. z roku 1964, jímž je toliko uplatnění nároku u soudu – ať již u soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení nebo u soudu rozhodujícího v trestním řízení (adhezní řízení) – nebo u rozhodčího orgánu; proto uplatnění nároku na náhradu škody podle § 15 cit. zák. nemohlo mít žádný vliv na promlčení, zejména pak nedošlo k přetržení promlčení.

Z toho plyne, že stanovisko Městského soudu v Praze v otázce promlčení, popř. prekluze nároků

žalobkyně není v souladu se zákonem; Městský soud v Praze porušil tak svým rozhodnutím zákon v ustanoveních § 278 odst. 2 zák. práce a § 29 zák. č. 30/1965 Sb.